

Dni európskeho kultúrneho dedičstva (DEKD) sú významným celoeurópskym podujatím, organizovaným Radou Európy a Európskou komisiou, ktoré upriamuje pozornosť najširšej verejnosti na mimoriadne hodnoty rozmanitého kultúrneho dedičstva v 50 účastníckych štátoch.

Základným cieľom DEKD, ktoré sa tradične konajú v mesiaci septembri, je jednak zvýšiť povedomie obyvateľov o miestnom dedičstve a prehĺbiť záujem o jeho ochranu, ako aj rozvinúť vedomie o jeho prepojení s európskym kultúrnym dedičstvom.

Počas DEKD sa otvárajú pre verejnosť mnohé pamiatky, historické budovy, areály, ktoré sú zvyčajne uzavreté alebo sa v bežne navštevovaných pamiatkach, múzeách a galériách usporadúvajú špeciálne sprievodné podujatia.

Slovenská republika sa pripojila k organizátorom DEKD v roku 1993. Koordinátorom podujatí je od roku 2010 Združenie historických miest a obcí SR. Členským mestom združenia je Bratislava – Staré Mesto, ktoré je hosťiteľom slávnostného otvorenia Dní európskeho kultúrneho dedičstva 2012 v Slovenskej republike. Otváracie podujatia sa konajú v dňoch 14. - 16. septembra. Široká verejnosť má príležitosť spoznať celý rad vzácnych pamiatok, ktoré budú na určitý čas výnimočne sprístupnené.

Synagóga, Heydukova 11, vstup o 10:00 a 11:00

Objekt bol postavený v roku 1923; projektoval ho architekt A. Szalatnai ako víťaz medzinárodnej súťaže na novostavbu synagógy. Je to dvojpodlažný objekt (prvé podlažie vymedzené mužom, druhé ženám) s progresívnou železobetónovou konštrukciou, postavený za jeden rok. Chránené sú významné architektonické, výtvarné a remeselné prvky, ako empóra s piliermi, obloženie stien, výzdoba stropu modlitebne, zábradlia, okenné mreže, vitrážové okno a ďalšie hodnotné časti mobiliáru.

Mauzóleum Chatama Sofera, nábr. L. Svobodu, vstup o 10:00 a 11:00

Mauzóleum stojí na mieste bývalého židovského cintorína, založeného v roku 1694 a zrušeného v roku 1847. Zostalo iba 23 hrobov a 41 náhrobníkov, medzi nimi aj najvýznamnejšieho rabína Chatama Sofera (vl. meno Mosche Schreiber 1762-1836). V rokoch 2001-2002 bol postavený nový nadzemný objekt mauzólea. Objekt je vysoko hodnotný svojou autentičnosťou, jedinečnosťou, umelecko-remeselnými kvalitami náhrobníkov, ale aj spracovaním detailov a symbolickej novostavby, ktorá technicky chráni torzo pôvodného cintorína.

Židovský ortodoxný cintorín, Žižkova ul., vstup o 10:00 a 11:00

Židovský ortodoxný cintorín sa nachádza na ploche bývalých Pálffyovských pozemkov mimo pôvodného intravilánu mesta. Cintorín je zachovaný v plnom rozsahu (plocha cintorína od roku 1846 s rozšírením v rokoch 1869 a 1926), s náhrobníkmi, hrobmi a doplnkovými stavbami ako historický doklad svojej epochy. Je svedectvom minulých dôb a jeho kultúrno-historický význam spočíva v estetickú a umeleckú hodnotu náhrobných kameňov, v historickej hodnote náhrobného textu aj v architektonickom riešení umiestnenia, riešenia, stvárnenia a prepojenia stavieb.

Pisztorého palác, Štefánikova ul. 25, vstup o 14:00 a 15:00
Vernisáž výstavy „Už sme tu, pán Pisztorý“ o 16:30

Palác bol vybudovaný v druhej polovici 19. storočia v eklektickom štýle. Pôsobil tu známy prešporský lekárnik Felix Pisztorý. Počas 2. svetovej vojny tu sídlilo nemecké veľvyslanectvo. V období socializmu tu bolo zriadené Leninovo múzeum a hodnotná výzdoba bola prekrytá propagandistickými úpravami. V súčasnosti staromestská samospráva a o.z. Via Cultura plánujú revitalizáciu objektu.

Reduta, Palackého ul. , vstup o 14:00 a 15:00

Budova Reduty bola postavená v rokoch 1911 -1915 v historizujúcom eklektickom štýle podľa návrhov budapeštianskych architektov D. Jakaba a P. Komora. V rokoch 2003 – 2011 prešla komplexnou rekonštrukciou s cieľom v maximálnej miere rešpektovať pôvodné architektonické kvality a zabezpečiť prevádzku na úrovni súčasných nárokov a možností.

ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH
MIEST A OBCÍ SR

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PAMIATKOVÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Bratislavský
samosprávny
kraj

BRATISLAVA

STARÉ MESTO
BRATISLAVA

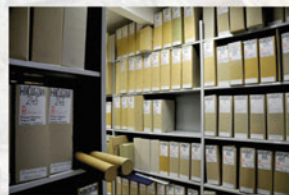

DNI EURÓPSKEHO
KULTÚRNEHO
DEDIČSTVA

BRATISLAVA 14.-16. SEPTEMBER 2012

PAMIATKY MÔJHO DOMOVA

PIATOK – 14. SEPTEMBER

Divadelný ústav, Jakubovo nám. 12, 10:00 – 14:00

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ DIVADELNÉHO ÚSTAVU

Sprístupnenie knižnice, študovne a dokumentačného pracoviska, pripravené výstavy a prednášky.

Reduta, Nám. Eugena Suchoňa 1, o 14:00

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE DNÍ EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČTVA 2012 NA SLOVENSKU

Odvzdávanie výročných cien revue pre kultúrne dedičstvo Pamiatky a múzeá za najvýznamnejšie aktivity v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva za rok 2011

Zichyho palác, Ventúrska 9, o 17:30

VERNISÁŽ VYSTAVY FOTOŽÁŤKY S PAMIATKAMI

Výber najlepších fotografií z celoslovenskej rovnomennej súťaže pre mládež do 21 rokov.

SOBOTA – 15. SEPTEMBER

Bratislavský hrad, Hradný palác, vstup o 10:00 a 11:30

Bratislavský hrad je po stáročia neodmysliteľnou súčasťou panorámy mesta. Dejiny osídlenia hradného vrchu siahajú až do čias Keltov a Rimanov. V 9. storočí tu stála dôležitá veľkomoravská pevnosť s trojloďovou bazilikou. V stredoveku pribúdali a boli prestavané ďalšie obytné, cirkevné a obranné objekty. Počas vlády Žigmunda Luxemburského bol hrad veľkolepo prestavovaný. Do r. 1431 spadá aj začiatok výstavby hradného paláca, z toho obdobia sa zachovala v pôvodnej podobe gotická vstupná Žigmundova brána. Renesančná prestavba hradu v druhej polovici 16. storočia zodpovedala narastajúcemu významu kráľovského hradu Uhorska. V 17. storočí bol hradný palác nadstavaný o 3. podlažie, pribudli obranné prvky a tzv. Leopoldova brána. Počas panovania Márie Terézie hrad zažil najväčší architektonický rozkvet, okrem prestavby paláca na reprezentatívne a komfortné sídlo výrazné zmeny nastali aj v riešení hradného areálu. Po nástupe Jozefa II. hrad upadol. Najskôr tu sídlil seminár pre katolícke duchovenstvo, ktorý vystriedali kasárne. V roku 1811 hrad vyhorel a do 2. polovice 20. storočia zostal ruinou. So stavebnými prácami na obnove hradu sa začalo v roku 1956 a trvali do osemdesiatych rokov. V roku 2008 sa začala ďalšia rekonštrukcia Bratislavského hradu, ktorej cieľom je zlepšenie stavu a využitia objektov a prinávratie historickej podoby. Nový výraz hradu vychádza z podoby po barokovej tereziánskej prestavbe. V hradnom paláci sa verejnosti otvoria doteraz nesprístupnené priestory, rozšíria a skvalitnia sa podmienky pre výstavy, koncerty a významné spoločenské podujatia.

Gymnázium, Grösslingova 18, vstup o 10:00 a 10:30

Budovu Gymnázia na Grösslingovej ulici postavili v rokoch 1906 až 1908 pre potreby Kráľovského katolíckeho gymnázia. Patrí k popredným secesným stavbám na Slovensku. V roku 2009 začala celková obnova objektu s cieľom prezentovať pamiatkové hodnoty, odstrániť nevhodné stavebné zásahy, modernizovať technickú infraštruktúru. Okrem verejnosťou najviac vnímanej obnovennej fasády a oplotenia boli umelecko remeselné obnovené aj stolárske, zámočnicke, klampiarske a kamenárske prvky.

Kaplnka sv. Jakuba, Nám. SNP, vstup pred Starou tržnicou o 12:00, 12:30, 13:00 a 13:30

Kaplnka sv. Jakuba bola odkrytá v rámci archeologického výskumu v rokoch 1994 -1996. Výskum priniesol nové poznatky o histórii mesta, odkryl 4 podoby jednej stavby, predrománsku rotundu, románsku kostnicu, gotickú kaplnku s kostnicou a kaplnku sv. Jakuba.

Dóm sv. Martina, prehliadka krovu lode a interiéru veže, vstup - severný portál o 14:00 a 15:00

Na začiatku jeho existencie bol pápežský súhlas s premiestnením prepoštského Kostola Najsvätejšieho Spasiteľa z hradu do podhradia. Prestavba, ktorá sa od 14. storočia realizovala pod patronátom panovníka a mestskej rady, vtlačala vtedy už mestskému farskému kostolu gotickú podobu. Dóm sv. Martina bol korunovačným kostolom v rokoch 1563 až 1830. V rokoch 1732 až 1734 sa chrámový pôdorys na severnej strane rozšíril o Kaplnku sv. Jána Almužníka, ktorá patrí k umelecky najhodnotnejším pamiatkam v Bratislave. Barokovú vežu v roku 1833 zničil požiar spôsobený bleskom. Nová veža získala novogotický vzhľad, ktorý má dodnes. V súčasnosti dosahuje výšku 85 m. Na jej vrchole sa nachádza pozlátený vankúš s rozmermi 2x2 m, na ktorom leží pozlátená napodobenina uhorskej kráľovskej koruny. Vo veži sú osadené dva zvony.

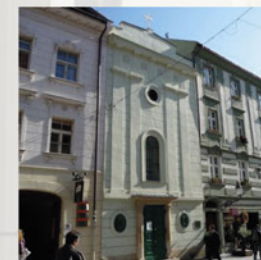
Meštianske domy, Panská č. 3 a 5, vstup o 14:00, 14:45 a 15:15

Dvojica meštianskych domov predstavuje jadro stredovekého ranogotického dvorca z druhej polovice 13. storočia, v druhej polovici 14. storočia označovaného ako „Judenhof“. Išlo o zo štyroch strán uzavretý židovský kupecký dvor, ktorý pravdepodobne tvoril jadro najstaršej židovskej štvrte v Bratislave. Siahal až takmer po Hviezdoslavovo námestie. Pozostával pravdepodobne z dvoch dlhých rovnobežných krídel s dvomi nadzemnými podlažiami. Zo strany Panskej ulice boli krídla napojené na dva samostatné vežové domy, medzi ktorými sa nachádzala brána. Po vyhnaní Židov v pol. 14. storočia sa Judenhof dostáva do majetku richtárskej rodiny a následnými prestavbami postupne stráca svoj charakter. Dnešné objekty sú výsledkom radikálnej prestavby z 1. polovice 19. storočia. V domoch boli odkryté jedinečné nálezy a detaily z obdobia vzniku kupeckého ranogotického dvorca – portále, omietky, výklenky ako aj ďalšie prvky z neskorších stavebných etáp.

Kaplnka Božieho tela, Panská 11, vstup o 16:00, 16:20 a 16:40

Kaplnka je umiestnená v uličnom krídle barokovo-klasicistického domu. Pôvodná kaplnka sa nachádzala v tomto objekte už v roku 1396, situovaná bola v dvorovom krídle. Patrila Bratstvu Božieho tela, ktoré vzniklo v roku 1349. Rozsiahlu renesančnú prestavbu datuje na čelnej fasáde mramorová tabuľa z roku 1627, kedy kaplnku renovovali po zničení Betlenovým vojskom. V roku 1772 pod vedením bratislavského staviteľa Mateja Walcha prišlo k radikálnej prestavbe kaplnky, kedy bola premiestnená do uličného krídla. Interiér kaplnky pokrýva iluzívna maľba s figurálnymi výjavmi na klenbe z okruhu A. Maulbertscha. Od roku 1850 kaplnku s domom spravovali jezuiti, ktorých emblém sa zachoval na vstupných dverách do objektu.

Kaplnka sv. Kataríny, Michalská 8, vstup o 17:00, 17:20 a 17:40

Kaplnka bola založená v roku 1311 rádom cistercitov; vysvätená v roku 1325. V časoch reformácie kaplnka chátrala; používať sa začala opäť po oprave až v roku 1676, kedy ju prevzal rád kapucínov, ktorý prestaval uličnú fasádu. Gotický charakter kaplnky sa zachoval v interiéri (klenba). Fasáda bola prestavaná v podstate do dnešnej podoby pred polovicou 19. storočia v neoklasicistickom štýle Ignáčom Feiglerom st. Popri gotickej klenbe je v interiéri hodnotná sochárska reliéfná výzdoba.